

หนังสือชุดความรู้ด้าน

รูปแบบความเสี่ยง

การทุจริต

ฉบับการ์ตูน

- รู้ก่อนเกิดเหตุ
ยับยั้งก่อนเสียหาย
- ลดอุปสรรค เพิ่มความโปร่งใส
การบริการภาครัฐ

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทุจริต
ด้วยมาตรการป้องกันและยับยั้งการทุจริตเชิงรุก ควบคู่กับมาตรการ
ปราบปรามอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว เป็นธรรม เพื่อลดความเสียหาย
ที่อาจกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อมั่นของ
นานาชาติ

ความเสี่ยงการทุจริตมีอยู่ 2 จำพวกใหญ่ๆ คือ การใช้
จ่ายงบประมาณของรัฐ หรือการปฏิบัติราชการที่ไม่ถูกต้อง
หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนหรืออาจก่อให้เกิด
ความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

หนังสือชุดความรู้รอบด้าน “รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต” ฉบับนี้
เป็นตัวอย่างรูปแบบความเสี่ยงการทุจริต เพื่อเป็นแนวทางให้
ประชาชนได้ศึกษารณีสตัวอย่าง ทั้งที่เคยเกิดขึ้นแล้ว และมีโอกาส
ที่จะเกิดซ้ำ รวมทั้งยังเป็นเครื่องเตือนใจให้กับเจ้าหน้าที่
ภาครัฐในการปฏิบัติงาน และหลีกเลี่ยงการกระทำทุจริต
โดยหวังเป็นอย่างไร้ที่ติ หนังสือฉบับดังกล่าวจะเป็นประโยชน์
ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนต่อไป

สำนักงาน ป.ป.ท.

พฤษภาคม 2563

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต

หน้า 4

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในองค์กร

หน้า 6

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการจัดทำโครงการ

หน้า 8

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง

หน้า 10

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในการให้บริการภาครัฐ

หน้า 12

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน บัญชี

หน้า 13

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตการปลอมรายชื่อ (ชื่อผี)

หน้า 14

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

หน้า 15

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตงานก่อสร้างและระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

หน้า 16

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตขั้นตอนการตรวจพื้นที่จริง เพื่อพิจารณาในการออกใบอนุญาตตามกฎหมาย

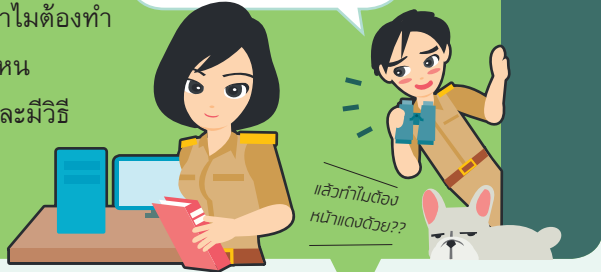
ทุกคนมีส่วนร่วม ในการ ฝ้าระวัง ความเสี่ยงในการทุจริต

3 ส

สอดส่อง

โครงการอะไร ทำไมต้องทำ
ทำเมื่อใด ทำที่ไหน
ใครเป็นคนทำ และมีวิธี
จัดทำอย่างไร!

ช่วงนี้ คุณน้ำอ้อย มีพฤติกรรม
น่าสงสัย ผมจะตามสอดส่องเธอ...

เพื่อรู้เปล่า ของชุดนี้ราคาเท่าไร
หนูบอกได้เลยว่า... แพงมากกกก

แล้วใช้คุณภาพ
คุ้มค่านะเนี่ย??

สงสัย

ทำจริง ทำครบ
ราคาเหมาะสม
ใช้ประโยชน์
คุ้มค่าไหม?

ส่งข่าว

- ศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) สำนักงาน ป.ป.ท.
- หน่วยงานเจ้าของเรื่อง
 - สตง., ปปปช., DSI

เมื่อมีหลักฐานเพียงพอ สามารถแจ้งเหตุ
ได้ที่ สายด่วน ป.ป.ท. 1206 ได้เลย

หลักการสำคัญ ของการฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

- ไม่เป็นการจับผิด
- ไม่เป็นการกลั่นแกล้ง
- ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

มาดูกันว่า กระบวนการแบบไหน มีโอกาสมีความเสี่ยงการทุจริต

- กระบวนการที่เคยมีประวัติการทุจริต บางเรื่องอาจไม่มีการร้อง เพราะ สมยอมกัน
- กระบวนการที่ขาดหลักเกณฑ์ที่เป็น บรรทัดฐาน สามารถยกเว้นได้เป็น ulyกรณีย
- กระบวนการที่ไม่มีขั้นตอน Work Flow ที่กำกับชัดเจน

หืม... คุณเข้าใจอะไรง่ายดีนี่
ผมจะรีบตรวจสอบให้หะครับ

 กระบวนการที่ต้องมีระยะเวลาในการ พิจารณานาน มีขั้นตอนสลับซับซ้อน แต่ ผู้ขอรับบริการมีความต้องการที่รวดเร็ว

 กระบวนการที่ผู้ขอรับบริการเชื่อว่าเป็น ประเพณีที่ต้องจ่ายค่าอำนวยความสะดวก สิ้นน้ำใจ ได้โต๊ะ

- กระบวนการทำงานในพื้นที่ หรือจุด ตำแหน่งที่ไม่มีคนรู้เห็น หรือรู้้น้อย
- กระบวนการที่ต้องใช้ดุลพินิจ เช่น ในการ ตีความ ใช้เอกสารหลักฐานประกอบน้อย การสุ่มตรวจ / จับ

ด้วยพื้นที่ตรงนี้ ต้องใช้ส่วนผสม GSX ตรงนี้
แล้วก็ PCX ตรงนั้น ตรงรอยต่อรับแรง G ใช้
โลหะผสม Z กันดาเนียมอัลลอยด้วยนะครับ

 กระบวนการยังไม่มีมาตรการป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ เพียงพอ

 กระบวนการที่ต้องใช้ความรู้วิชาชีพ เฉพาะด้าน ยากต่อคนนอกจะเข้าใจ

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริตในองค์กร

รับเงินและเขียนใบเสร็จรับเงิน
ต้นฉบับและสำเนาไม่ตรงกัน

รับเงินแล้วไม่นำเงินเข้าบัญชี
ของทางราชการ

เพิ่มตัวเลขในใบเสร็จรับเงิน
มาเบิกเกินจริง

นำเอกสารเกี่ยวกับการเงิน
ที่เบิกจ่ายไปแล้วมาหมุนเวียน
เบิกจ่ายซ้ำอีก

ซื้อเต็มจำนวน
แต่ส่งของไม่ครบจำนวน

เช่าราคาเต็ม / เช่าเกินจริง รับส่วนต่าง

ทำตามจริงๆ เอะ เลียบนที
นายเข้ามาทำไหม...
รถอย่างเก่า วังไหวริปล่า

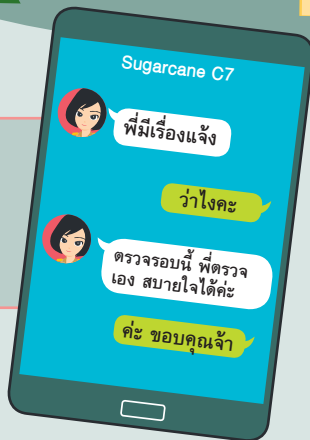

ไหวลี ลูกพี่
รักกันอยู่...

เปิดเผยข้อมูลการตรวจสอบ การพิจารณา
การอนุมัติของคณะกรรมการ
แอปโทรแจ้งผลอนุมัติหลังการประชุมเสร็จ

แหม เก่งจริงเลยยย...

รับของขวัญ สิ้นน้ำใจ สิ้นบน

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต การจัดทำโครงการ

*เหตุการณ์สมมุติ
การจัดโครงการสัมมนา
ของหน่วยงานองค์กรหนึ่ง
เป็นที่ซึ่งเต็มไปด้วย
ความไม่โปร่งใส

งบประมาณ

จัดทำโครงการ / อนุมัติ

โครงการเค้า
เลิศล้ำาาาา
ตัวองงงง

นี่... น้ำอ้อย มันจะไม่
"Overdesign
(กำหนดเกินจริง)"
ไปหน่อยหรือ

เพิ่มเนื้อหาโดยไม่จำเป็น
ex จัด Event / สื่อ PR
ผลิตเอกสาร / ซื่อวัสดุ

โครงการแจกของ

- แจกแล้วแจกอีก
- ไม่เคยถามว่าต้องการไหม
- แจกของที่ไม่ต้องการ
- ของที่ต้องการไม่แจก
- แจกของไม่เหมาะสม
ใกล้หมดอายุ ไม่มีคุณภาพ

ไม่ชิมมเปรี้ยว
ทำไมเปรี้ยวหว่า??

ฝ่ายแผนฯ ค้าว่า

ส่วนหนู...
ฝ่ายการเงินจ้า

เบิกจ่ายงบประมาณ

ดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติ

เป้าหมายเข้าร่วมไม่ครบ
ขาดคนเซ็นเพิ่ม เซ็นปลอม

นี่ พี่ชายสุดหล่อ หนูขอ
ลายเซ็นหน่อยสิจ๊ะ

เอ้อ... ผมแค่มาส่ง
ข้าวกล่องนะครับ

จ้า...

- Overbill
- ใบเสร็จปลอม
- รับเงินทอนจากโรงแรม /
ขอส่วนลดไว้พักครอบครัว
มาพักผอน

ใบเสร็จ 1

34,567

ใบเสร็จ 3

12,345

ใบเสร็จ 2

45,678

น.ส.พิชิตกานต์ ศรีระมาด ตัวแม่แห่งวงการ
“เบิกเทื่อ” ออกโรงแล้วจ้า

นี่นหรือจ้า...

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ในการ จัดซื้อจัดจ้าง

จัดซื้อจัดจ้างไม่คุ้มค่า ไม่มีของ
ใช้ไม่ได้ ไม่มีประสิทธิภาพ
ในการใช้จริง

ใครไม่คุ้มค่า แต่หุบคืบมากกก..

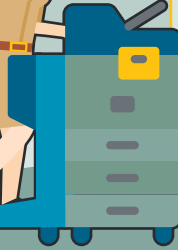
มีส่วนต่าง เงินทอง!!

ซื้อมาแล้ว ตกลงเปลี่ยนของ
จากผู้ขาย ภายหลังจากที่ตรวจรับแล้ว

รับเอาไว้วางไว้ห้องพัสดุ
ตรงมุมเลยคะ คุณช่าง...

คร้าบ...

รุ่นใหม่!!!

เครื่องทำลายเอกสาร

ละฮือดเป็นฟอย...

สั่งอันนี้ดีกว่า...

ซื้อของที่ไม่จำเป็น ไม่มีประโยชน์
แต่เพราะได้ส่วนต่าง

นี่เง.. เอกสาร
ของปีที่แล้ว

นำเอกสารเกี่ยวกับการเงินที่เบิกจ่าย
ไปแล้วนำมาหาหมุนเวียนเบิกจ่ายซ้ำอีก

้วยยย...

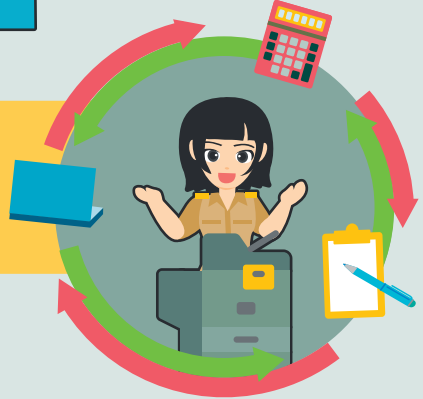
รับของขวัญ
สินน้ำใจ เงินทอน

เนื่องในโอกาสที่ คุณพิชิตกวดี ช่วยเหลือ
บ. เรามานาน ทางเราจึงมีของขวัญพิเศษ
เล็กๆ น้อยๆ มอบให้ครับ

นำของที่เคยซื้อ เมิกเงินไปแล้ว
มาวนจัดซื้อจัดจ้างใหม่หรือ
เขียนใบเสร็จเกินจริง (Over Bill)

ร่วมกับผู้รับเหมาทำโครงการขุดลอกดิน
สระน้ำสาธารณะ นำดินที่ขุดไปขาย
ขุดเกินสัญญา

ดินที่ขุดเสร็จแล้ว เอาไปไว้
ท้ายรถพี่ เรียบร้อยแล้วใช่ไหมจะ
พี่จะเอาไปถมที่ให้คนรู้จัก

จริงๆแล้วเอาไปขาย

จ๊ะ!!

นี่... ดูสระน้ำ เมกะโปรเจกของเธอลึะ
กลายเป็นบ่อทิ้งขยะไปแล้วน้ำา

โอ้ ช่างมันเถอะ "ได้ใช้เงิน
แต่ไม่ได้ใช้งาน" ไง...

โครงการจ้างขุดสระ
แต่เก็บน้ำไม่ได้ ได้ใช้เงิน
แต่ไม่ได้ใช้งาน

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ในการให้บริการภาครัฐ

ใช้ช่องว่างหาประโยชน์โดยมิชอบ

1

พี่ๆ หนูโทรมาตามเรื่อง... เห็นใน
คู่มือประชาชนบอกว่าใช้เวลา 15 วัน
แต่นี้ 20 วันเข้าไปแล้วนะคะ

2

อ้อ... กำลังจะโทรไปบอกพอดิ
ขาดหลักฐานบางอย่างค่า

3

โอเค... ฉันเดี๋ยวหนูไปพบปะเตรียมกระเป๋า
แบรินด์เนมไปฝากด้วยแหละ พอดีเพิ่งกลับมา
จากลำปาง เอย!!! แพรี่ส่นะคะ...

ฮืม...

สำเร็จ!! แบรินด์เนม กระเป๋าแบรินด์เนม
กำลังเดินทางมาหาฉันแล้ววววว

กร๊วกกร๊วก

แหม ดีใจอะไรขนาดนั้นยะ...
ไม่สมเป็นเธอเลยนะเนี่ย

4

แปคนนี่
ร้ายสักในเงา

ไม่ลงรับในสารบบทันทีที่ยื่นเรื่อง

บอกเอกสารไม่ครบ เรียกร้องค่าเสียเวลา

สมยอมกัน WIN WIN ทั้งผู้ให้และผู้รับ

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ของผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ การเงิน บัญชี

- ▶ ปลอมแปลงใบเสร็จจากร้านค้าต่างๆ
- ▶ แก้ไขเอกสารทางบัญชี

ใบเสร็จของร้านนี้
เป็นแบบเขียนมือ
ปลอมจ่ายจริง

เฮียอะ... ก็นขมบนหนูทุกวันเลย
แบบนี้ไม่อนุมัติ ไม่ได้ตัวเลขงาน-จิ๊จ๊าก

พี่ม... อืม...
ผ่านๆ

อีกแล้วหรือ?

ก็เหม... พี่อ่ะ ปลอมลายมือ
เก่งสุดในหน่วยงานเราแล้วนี่

- ▶ ปลอมลายมือชื่อที่เกี่ยวข้อง
- ▶ ปลอมลายมือชื่อถอนเงิน

- ▶ ละเลยไม่มีการควบคุมใบเสร็จรับเงิน
อย่างรัดกุม
- ▶ อนุมัตินำเงินออกจากบัญชีโดยไม่มี
เอกสารหลักฐานประกอบการจ่ายเงิน

- ▶ นำเอกสารหลักฐานประกอบการจ่ายเงิน
ที่เคยอนุมัติเบิกจ่ายไปแล้วมาหมุนเวียน
เบิกจ่ายซ้ำอีก

- ▶ บันทึกบัญชีไม่ตรง
ตามความเป็นจริง

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต การปลอมรายชื่อ (ชื่อผี)

นำรายชื่อผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ หรือรับจ้างจริง ไม่มีสิทธิ
มาใส่เพื่อเบิกจ่ายงบประมาณ

- รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม
- รายชื่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการต่างๆ
- รายชื่อนักเรียนเพื่อขอรับเงินอุดหนุน
- รายชื่อจ้างทำงาน
- รายชื่อขอรับการช่วยเหลือจากรัฐ

มาคะ... เด็กๆ...
เซ็นชื่อรับขนมกันเร็วว้า

**** ตรวจเอกสาร หลักฐานครบตรวจรับตามระเบียบถูกต้องแต่รายชื่อปลอม ****

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

✎ ทำผิดให้เป็นถูก ทำถูกให้เป็นผิด

จะดูถูก หรือผิด มันขึ้นอยู่กับคุณนั่นแหละ
แต่ผมคิดว่าผมช่วยคุณได้นะ

จุดจบของนายมาถึงแล้ว...
บอกแล้ว อย่ามาล้อเล่นกับผม

✎ เจรจาเรียกร้อง ครั้งแรก / รายเดือน ถ้าไม่จ่าย
กลับแก้งี้ แก้งี้ทำบัตรสนเท่ห์ ร้องเอง ตรวจสอบ

✎ เรียกค่าคุ้มครอง

✎ บิดเบือน

พิจิกกับกันยา เดี่ยวเอาของผิด
ใน 4 กล่องนี้ ใส่รวมในกล่องสีฟ้า
ซะนะ จะได้เหลือผิดกล่องเดียวพอ

ค่าฯ พี่เม
เดี่ยวหนูจัดให้

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต งานก่อสร้างและระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

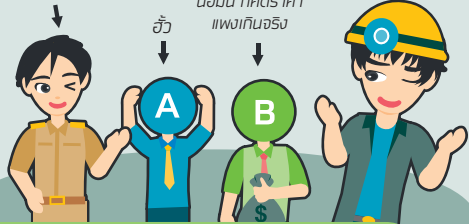
✏️ มีการเจรจาตกลงข้อสรุปว่าจะให้ ผู้รับเหมารายใดเป็นผู้ได้งาน โดย มีการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับ ผู้รับเหมารายอื่นๆ ที่ตกลงว่าจะ ไม่เข้ามารับงานหรือให้คิดราคาแพงเกินจริง

สรุปผลการประมูล
ให้บริษัท A เป็นผู้รับเหมางาน

กรรมการ
ที่รู้เห็นเป็นใจ

νομินี ที่คิดราคา
แพงเกินจริง

อ้าว

✏️ ประมูลงานโดยอื้อฉาว มีการแบ่ง เปรอร์เซ็นต์กันโดยผู้รับเหมาและ เจ้าหน้าที่คุมงาน

✏️ ผู้รับจ้างทำไม่ตรงตามมาตรฐานลักษณะเนื้องาน บางอย่าง แต่ผู้ควบคุมงานเอื้อให้แก่ผู้รับเหมา

บดถนนรอบเดียวพอแล้ว ใจคน-
ผมไม่ค่อยมีเวลาล้างมาดรอจพอก

โถกขุ่น...

เขียนผล
การทดสอบกับ
กลางถนนเลย

✏️ มีการทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ สถาบันหรือหน่วยงานราชการมาทำการทดสอบ พอเป็นพิธี แล้วทำผลการทดสอบขึ้นมา

รูปแบบความเสี่ยง การทุจริต ขั้นตอนการตรวจพื้นที่จริง เพื่อพิจารณาในการออกใบอนุญาตตามกฎหมาย

ต้นน้ำ

- ▶ ผู้ประกอบอำนวยการความสะดวก การส่งรถมารับ / ตัวเครื่องบิน แต่ทำเรื่องเบิกหลวง ค่าเดินทาง

มืออะไรช่วยๆ กันหน่อย...
เดี่ยวผมดูแลอย่างดีเองครับ

เอ๊ากก..

อ้อ.. ด้อนรับ..ด้องรับ
มันไปหมดแล้ววว

- ▶ เลี้ยงรับรอง + Pocket money (สินน้ำใจ สินบน) / ค่าอำนวยความสะดวก / ของขวัญ / เลี้ยงรับรอง

กลางน้ำ

- ▶ การตรวจแบบเอื้อประโยชน์ / ตรวจแบบเป็นพิธี
- ▶ สุ่มตรวจเฉพาะที่ถูก
- ▶ ผิดมองไม่เห็น ฯลฯ

ไม่คืนจะมืออะไร
ผิดปกติตรงไหน

เห็นว่างูแลระดับเนี่ย
เฮ้อ... หยวนๆไปละกัน

ปลายน้ำ

- ▶ เขียนรายงานไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

ที่ปรึกษา

- พันตำรวจโท วันนพ สมจินตนากุล
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
- นายภูมิวิศาล เกษมสุข
รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
- นายพุดพิงษ์ เลิศสถิตย์
รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
- นายเอกชัย เกษมสุขธวัช
ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการ
- นางฉวีวรรณ นิลวงษ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
(กลุ่มงานเชี่ยวชาญเฉพาะ)

คณะผู้จัดทำ

- นางสาวอัญญรัตน์ กัมปนาทนัท
หัวหน้ากลุ่มงานประชาสัมพันธ์
- นายอรรถพล ปวีตน์รัตนภูมิ
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
- นายปิยะศักดิ์ โชคอำนวย
นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ
- นางสาววาสนา ไตสุข
นักประชาสัมพันธ์

จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

📍 99 หมู่ 4 อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค
ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ
อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 3,000 เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท ชูส์มีพรีนแอนด์ดีไซน์ จำกัด

เพราะเราอยากให้ **“คุณ”**
ร่วมด้วยช่วยเฝ้าระวังและ
แจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบ

www.pacc.go.th

[prpacc](https://www.facebook.com/prpacc)

[pacc channel](https://www.youtube.com/paccchannel)

[@paccnewspost](https://twitter.com/paccnewspost)

[pr_pacc](https://www.instagram.com/pr_pacc)

“ติดตามและ
อัปเดตข่าวสารของ
สำนักงาน ป.ป.ท.”